



กรอบสมรรถนะทางการเงิน พร้อมทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน **กลุ่มอุดมศึกษา**

Presented To
Capital Market Development Fund



Presented By
Fiscal Policy Research Institute

กลุ่มอุดมศึกษา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอุดมศึกษา

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้แนะสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มประชาชนอุดมศึกษาเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสูงวัยหรือเกษียณอายุ ในขณะเดียวกันก็จะมีการกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคการเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

สมรรถนะทางการเงินได้ถูกพัฒนาในลักษณะต่อยอดจากสมรรถนะทางการเงินของกลุ่มตามกลุ่มช่วงวัยก่อนหน้านี้โดยกลุ่มที่อยู่ก่อนหน้านี้กลุ่มประชาชนอุดมศึกษาคือ กลุ่มเด็กและเยาวชน ก่อนเริ่มใช้งานสมรรถนะทางการเงินฉบับนี้ ควรที่จะต้องการทำแบบประเมินสมรรถนะทางการเงินก่อนใช้ (Pre-Test) และถ้าหากได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด ควรจะพิจารณาใช้กรอบสมรรถนะของกลุ่มก่อนหน้านี้คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน สำหรับกลุ่มอุดมศึกษาที่ได้คะแนนน้อยหลังจากที่มีการพัฒนาสมรรถนะทางการเงินให้ดีขึ้นแล้ว ควรมีการประเมินว่ากลุ่มที่ได้คะแนนน้อยมีระดับสมรรถนะทางการเงินเทียบเคียงกับกลุ่มเด็กและเยาวชนหรือไม่ ก่อนที่กลับมาใช้กรอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับกลุ่มอุดมศึกษาอีกครั้ง

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มอุดมศึกษา ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มอุดมศึกษา

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มอุดมศึกษา หมายถึง บุคคลที่ศึกษาต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และอนุปริญญา 2) การศึกษาระดับปริญญาตรี และ 3) สูงกว่าปริญญาตรีหรือระดับบัณฑิตศึกษา

III. ภาพรวม

ประชากรในกลุ่มอุดมศึกษาซึ่งรวมถึงกลุ่มอาชีวศึกษาจะเป็นรอยต่อของเยาวชนและผู้ใหญ่โดยจะเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาที่ดีและพร้อมสำหรับการเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นครั้งแรกเป็นส่วนใหญ่ (First Jobber) กลุ่มนี้สามารถทำธุรกรรมและสามารถใช้บริการทางการเงินและลงทุนในตลาดเงินและตลาดทุนได้แล้ว แม้ว่าจะไม่มีรายได้ประจำของตนเอง นอกจากนี้นักศึกษาบางส่วนเริ่มจะมีภาระหนี้จากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (จาก กยศ.) กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่สามารถเข้าใจแนวความคิดทางการเงินและการลงทุนที่มีความซับซ้อนได้ดีกว่าวัยเด็กและเยาวชนและไม่ต่างจากกลุ่มผู้ใหญ่ แม้ว่าจะยังไม่ได้มีประสบการณ์ทางการเงินด้วยตัวเองมากกว่ากลุ่มประชาชนทั่วไปหรือผู้ใหญ่ นอกจากนี้ กลุ่มนี้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ดี เข้าถึงเทคโนโลยีได้ และมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีในช่วงเวลานั้นได้ดีที่สุด

กลุ่มอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะยังไม่ต้องมีภาระค่าใช้จ่าย และเป็นเสาหลักของครัวเรือนทำให้ยังไม่มีภาระหนี้ก้อนใหญ่ เช่น การซื้อบ้าน คอนโด หรือรถยนต์ ดังนั้นจึงต้องเตรียมพร้อมให้กลุ่มอุดมศึกษาที่พื้นฐานที่เข้มแข็งเพื่อที่จะผู้ใหญ่ที่มีปัญหาทางการเงินน้อยที่สุด และสามารถเข้าสู่ความมั่นคงทางการเงินได้เร็วที่สุด โดยจะเริ่มมีความรู้เกี่ยวกับการก่อหนี้ การเตรียมตัวเป็นผู้ประกอบการ การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ทักษะการเงินดิจิทัลที่จำเป็น และความรู้เกี่ยวกับการเงินเพื่อความยั่งยืนที่สอดคล้องกับทิศทางของนโยบายการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศของไทย นอกจากนี้ควรเรียนรู้และเริ่มสามารถประยุกต์ใช้หลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนค่าใช้จ่ายและการลงทุนได้

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไปได้ดังนี้¹

¹ หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK16 FK474	FA11	FB4 FB306
	1.2 รายได้ (Income)	FK29 FK30	FA14 FA16	FB14 FB15 FB18
	1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK46 FK52 FK53 FK54 FK60 FK63		FB26 FB39 FB307
	1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK76 FK81	FA35 FA36	FB44 FB48
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)		FA39 FA41 FA42 FA44 FA48	FB60
	2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)		FA56 FA61	FB78 FB81 FB84 FB293
	2.3 การออม (Saving)	FK132		FB102 FB109
	2.4 ลงทุน (Investing)	FK151 FK152 FK153 FK154 FK155 FK156 FK157 FK159 FK162 FK163 FK164 FK165 FK168 FK169	FA77 FA78 FA79 FA80 FA81 FA82	FB112 FB113 FB114 FB295
	2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK184 FK185		FB135
	2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK200 FK203 FK206 FK208 FK210 FK211 FK212 FK214 FK215 FK217 FK220 FK223 FK229 FK230 FK231 FK233	FA99 FA100 FA101 FA102 FA103 FA104 FA109	FB149 FB151 FB153 FB164 FB165 FB167 FB168

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK234 FK235 FK236 FK237 FK239 FK240 FK241		
	2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)	FK242 FK243 FK244 FK245 FK246 FK247 FK249 FK250	FA110 FA111 FA112	FB169 FB170 FB294
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า (Changing Value)	FK257		
	3.2 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK259 FK260 FK267 FK269 FK271 FK273 FK396		FB179
	3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK279 FK280 FK281 FK282 FK283 FK286 FK289	FA123 FA124	FB183 FB186 FB188
	3.4 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK298 FK299 FK300 FK301 FK302 FK303	FA127	FB198 FB199 FB200 FB202
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK306 FK324 FK326 FK411	FA138 FA139 FA140 FA141 FA142 FA144	FB207 FB212 FB213 FB216 FB219
	4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)	FK309 FK310 FK311 FK314 FK315	FA130 FA131 FA132	FB210 FB211
	4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK336 FK338	FA150	FB223 FB225 FB226 FB228 FB229

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK345 FK346 FK349 FK350 FK398 FK399 FK406	FA151 FA152 FA159	FB236 FB237 FB238 FB239 FB267 FB270 FB271
	4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK360 FK361	FA160	FB242
	4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)		FA165 FA166 FA167 FA168	FB248
	4.7 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK379 FK380		FB257
	4.8 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408		FB274
	4.9 สื่อและการโฆษณา (Advertising)		FA173	

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46
	1.2 การประเมินข้อมูลข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3 DFB4
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 FK410	FA179	
	2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238		
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265		

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK284 FK285		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411		
	4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)		FA180	FB253 FB286
5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูล และเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 DFK2 DFK3		DFB1 DFB2
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3 DFB4
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB6 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14		

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK391 SFK1	FA174 FA175	FB265 SFB1 SFB2
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การออม (Saving)	FK392		SFB5
	2.2 การลงทุน (Investing)	FK393 FK394 SFK2	SFA1	FB266
	2.3 สินเชื่อ (Credit)			SFB4
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	SFK3 SFK4		
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)			SFB7
	3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 SFK6		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน Financial Education,	FK397		

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Information and Advice)			
	4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK400 FK401 FK402 FK403 FK405	FA176 FA177 FA178	FB268 FB269 FB272
	4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 SFK9		FB273
	4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK409 SFK10 SFK11 SFK12		

IV. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มอุดมศึกษา

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักรูปแบบของเงินไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของธนบัตร เหรียญทั้งที่เป็นสกุลบาทของไทย และสกุลเงินต่างประเทศว่ายังสามารถใช้งานได้อยู่ตามปกติหรือไม่ ถ้าหากธนบัตร เหรียญ หรือสกุลเงินต่างประเทศไม่สามารถใช้งานได้หรือถูกยกเลิกจะต้องดำเนินการอย่างไร และจะสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้เงิน หรือรูปแบบของการใช้เงินประเภทใหม่ตลอดจนข้อดีและข้อเสียของเงินรูปแบบใหม่ได้อย่างไร

1.2 รายได้ (Income)

กลุ่มอุดมศึกษาต้องมีความสามารถในการรายได้ให้เพียงพอทั้งในปัจจุบันและในอนาคตซึ่งทำให้ต้องคำนึงถึงการหารายได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคตและต้องคำนึงถึงการเก็บออมจากรายได้ปัจจุบันสำหรับเผื่อค่าใช้จ่ายในอนาคต ดังนั้นจึงต้องมีความสามารถในการติดตามรายได้ที่มีอยู่ในปัจจุบันและประเมินรายได้ที่ทำได้ในอนาคต เนื่องจากรายได้ในอนาคตอาจจะลดลง ซึ่งต้องพิจารณาการหารายได้เพิ่มเติมจากอาชีพเสริมหรือการเริ่มธุรกิจของตนเอง

1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อและการเลือกวิธีการชำระเงินที่เหมาะสม ในการตัดสินใจซื้อควรคำนึงค่าใช้จ่ายโดยรวมทั้งหมดที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการชำระเงิน (เงินสดหรือเงินผ่อน) การเปลี่ยนแปลงของราคาจากต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไป (เงินเฟ้อ) และการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในกรณีที่เงินสินค้านำเข้าหรือบริการจากต่างประเทศ ประชากรในกลุ่มอุดมศึกษาควรสามารถพิจารณาข้อดีและข้อเสียของการชำระเงินด้วยเงินสดและเงินผ่อน และถ้าหากเลือกที่จะชำระเงินด้วยเงินผ่อน จะต้องเข้าใจถึงภาระในการผ่อนเป็นงวด ๆ ครอบคลุมจำนวนและการผ่อนชำระเงินตามกำหนด

1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงินที่ควรจะมีการทำสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร และความจำเป็นในการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงินในหลากหลายรูปแบบเพื่อป้องกันการสูญหาย

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การวางแผนการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ สมรรถนะสำคัญสำหรับการวางแผนทางการเงินคือ การติดตามข้อมูลรายรับและรายจ่ายที่มีในปัจจุบันเพื่อที่จะสามารถจัดทำงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่าย และจัดสรรเงินเพื่อการออมได้เพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ ซึ่งจะต้องมีวินัยในการใช้จ่าย และการดำเนินการตามแผนการเงินที่วางไว้ได้ นอกจากนี้ควรที่จะสามารถพิจารณาการใช้จ่ายที่ต้องการอยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้หรือไม่ และสามารถวางแผนค่าใช้จ่ายโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยในการจัดการรายรับและรายจ่ายเพื่อให้สามารถประเมินรายได้สุทธิ (หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้) และเทียบกับเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ต่อไป โดยตระหนักว่ามีความไม่แน่นอนของรายได้และรายจ่ายและเข้าใจถึงรายได้และรายจ่ายประจำ และรายได้และรายจ่ายชั่วคราว สามารถประเมินรายจ่ายสำหรับการซื้อสินทรัพย์ขนาดใหญ่หรือราคาสูง เช่น บ้าน และรถยนต์ และสามารถประเมินรายจ่ายตามช่วงอายุและบทบาทของตนเองที่เปลี่ยนไปในครอบครัวได้ ในกรณีที่มีธุรกิจของตนเอง ต้องมีการแยกบัญชีของธุรกิจและส่วนตัวอย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นผลประกอบการธุรกิจ และสถานะการเงินส่วนตัวที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพย์สินให้ผู้อื่นได้ด้วย

2.3 การออม (Saving)

การออมจะเป็นการนำรายได้ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคตหรือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอด สมรรถนะสำหรับการออมที่จำเป็นคือ การคำนวณอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยที่ได้รับจากการออม และสามารถเลือกเปรียบเทียบได้ว่าผลตอบแทนจากการออมหรือการชำระหนี้เพื่อลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้มีผลต่อสถานะการเงินในระยะยาวอย่างไร

2.4 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุนและได้รับผลตอบแทนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะต้องสามารถประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนและสามารถปรับปรุงแผนการลงทุนได้ มีความเข้าใจถึงปัจจัยที่ผลต่อการลงทุน (เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินหรือสินทรัพย์ เช่น กองทุนรวม ตราสารหนี้ ตราสารทุน ทองคำ ที่ต้องการลงทุนทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยง และสามารถประเมินระดับความเสี่ยงของตัวเอง การกำหนดเงินลงทุนที่เหมาะสม การจัดพอร์ตการลงทุน การลงทุนสินทรัพย์และสินทรัพย์ดิจิทัล การเปิดพอร์ต ลักษณะผลิตภัณฑ์ การจัดการข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับทางเลือกและผลิตภัณฑ์สำหรับการลงทุน การรับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวัง (Risk-

Taking Capacity vs Expected Returns) การชำระราคาหลักทรัพย์ การฝากหลักทรัพย์ งบดุล/ซื้อคืนหลักทรัพย์ และการจัดการข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน

มีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ระยะเวลาในการลงทุน (Horizon of Investment) รูปแบบการลงทุนที่ถูกต้องและความตระหนักถึงความเสี่ยงและข้อควรระวังในการลงทุน และการจัดเก็บภาษี (Taxation) ตลอดจนสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนได้ด้วยตนเองหรือรู้จักวิธีการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ควรสามารถจัดพอร์ตการลงทุนตามความเสี่ยงที่รับยอมรับได้และสามารถช่วยกระจายความเสี่ยงได้ การติดตามผลตอบแทนของการลงทุนอย่างสม่ำเสมอและสามารถปรับแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้ การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นนโยบายที่สำคัญในระดับสากลทำให้ต้องมีความสามารถในการเข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รู้จักธุรกิจ บริษัท และผลิตภัณฑ์สำหรับการลงทุนที่คำนึงถึงความยั่งยืนได้ นอกจากนี้ควรเข้าใจการลงทุนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

เนื่องจากความสามารถในการหารายได้ของแต่ละบุคคลมีความไม่แน่นอนตลอดช่วงชีวิต จึงมีความจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาว สมรรถนะด้านการวางแผนระยะยาวจะเริ่มจากความเข้าใจความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนการเงินระยะยาว ซึ่งทำให้ต้องมีการประเมินรายได้และรายจ่ายในอนาคต และเป้าหมายทางการเงินหลังวัยเกษียณ ในส่วนของรายได้ ควรจะมีการออมและลงทุนสำหรับการเกษียณอายุโดยมีความรู้เรื่องการจัดการพอร์ตการลงทุน และมีการติดตามผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ ทราบวิธีในการเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐสำหรับผู้สูงอายุ ในส่วนของรายจ่ายจะต้องสามารถแยกแยะว่าค่าใช้จ่ายเป็นความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Want) ได้ ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการที่จะมีภาระจากผู้ที่อยู่ภายใต้การอุปการะ รวมถึงการจัดการปัญหาที่ส่งผลกระทบทางการเงิน เช่น การตกงาน การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ การมีหนี้สินล้นพ้นตัว การถูกหลอก ปัญหาเกี่ยวกับการชำระหนี้

2.6 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้สินเชื่อสำหรับการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่มีมากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ควรต้องสามารถประเมินความจำเป็นในการก่อหนี้ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการขอสินเชื่อด้วยประกันภัย ความสามารถในการชำระหนี้ และความจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเพื่อที่จะสามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนด การก่อหนี้ควรสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ เมื่อจำเป็นต้องก่อหนี้ ควรรู้จักเกณฑ์ในการพิจารณาการให้สินเชื่อ และสามารถหาข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับการเลือกสินเชื่อที่มีเงื่อนไขที่ดีที่สุด ควรทราบความสำคัญของข้อมูลเครดิตต่อการอนุมัติสินเชื่อและการสร้างประวัติหรือข้อมูลเครดิตที่ดี เมื่อได้รับสินเชื่อ ควรมีการจัดบันทึกภาระหนี้ ควรเข้าใจถึงผลของการจ่ายครบตามกำหนดเวลา การจ่ายก่อนกำหนดเวลา การจ่ายตามขั้นต่ำ หรือการจ่ายมากกว่าที่กำหนดซึ่งมีผลต่อการเสียค่าธรรมเนียม หรือมีค่าใช้จ่ายโดยรวมเพิ่มขึ้น เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดควรทราบแนวทางที่จะเจรจากับเจ้าหนี้ นอกจากนี้ควรทราบถึงผลกระทบทางสังคมของการให้ผู้อื่นมาเป็นผู้ค้ำประกันสำหรับการขอสินเชื่อ

2.7 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)

สมรรถนะการบริหารหนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการหนี้ที่มีอยู่โดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหาในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาได้ครบถ้วน ควรเข้าใจถึงผลกระทบของการผิดนัดชำระหนี้ต่อประวัติเครดิต ควรทราบถึงขนาดของภาระหนี้ที่มีทั้งหมด ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมด ควรสามารถจัดลำดับความสำคัญของหนี้ที่ต้องชำระก่อนและหลัง ควรมีที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเจรจากับเจ้าหนี้ การพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของการก่อหนี้ใหม่เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เก่า และการเข้าสู่กระบวนการกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ นอกจากนี้ ควรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการปัญหาเรื่องหนี้

2.8 การเตรียมตัวทำธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ (Basic preparing for Business)

สมรรถนะในด้านนี้จะช่วยในกลุ่มอุดมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจ สามารถประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ รวมถึงการจัดการเวลาและเงิน มูลค่าของเงินตามระยะเวลา (Time value of money) ซึ่งจะเป็นทางเลือกหนึ่งของการหารายได้ในอนาคต

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

3.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า (Changing value)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้รู้ว่ามูลค่าสินทรัพย์อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

3.2 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจความเสี่ยงที่เกิดอาจจะเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผนทางเงินระยะยาว ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่จะทำให้ความสามารถในการสร้างรายได้เปลี่ยนไปเช่น การเจ็บป่วย การประสูติบุตร นอกจากนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลต่อสถานะทางการเงิน เช่น ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก แต่ส่งผลให้เกิดความเสียหายสูง เช่น เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อต้องตัดสินใจทางการเงิน และตระหนักถึงความเสี่ยงของการมีอายุยืนกว่าคาดการณ์ไว้ต่อแผนการเงินสำหรับการเกษียณ

3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

สมรรถนะทางด้านนี้จะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน และการใช้ประกันภัยเป็นเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ควรทราบการป้องกันตัวเองเมื่อถูกเอาเปรียบทางด้านการเงิน ในการทำประกันภัยต้องเข้าใจถึงความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ควรสามารถประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นในการทำประกันภัยของสมาชิกในครอบครัว ควรหาข้อมูล และสามารถเลือกผลิตภัณฑ์ประกันภัยและประกันชีวิตที่เหมาะสมและคุ้มค่าได้ สามารถใช้ประกันในการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ รู้ช่องทางในการเข้าถึงความช่วยเหลือของภาครัฐเมื่อประสบภัยธรรมชาติ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความคุ้มครองของประกันภัย เช่น การบิดเบือนหรือปกปิดข้อมูล

ด้านสุขภาพ และเข้าใจถึงผลกระทบของปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศต่อผลตอบแทนการลงทุน

3.4 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถพิจารณาความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนได้ ควรสามารถเข้าใจผลของความเสี่ยงต่อการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่ลงทุน และผลของความเสี่ยงต่อการเติบโตของสินทรัพย์ ความมั่นคง และความยั่งยืนทางการเงินของตนเองได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้และทักษะทางด้านการเงินทั้งในฐานะผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมและในฐานะผู้ให้คำแนะนำทางการเงินกับผู้อื่น โดยมีความสามารถในการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรงกับความต้องการและเหมาะสม และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือคำแนะนำที่ได้รับได้

4.2 การกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้บริโภค (Regulation and Consumer Protection)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการทางการเงินที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ เข้าใจการให้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนกับผู้ให้บริการทางการเงินอาจทำให้ไม่ได้รับความคุ้มครอง เช่น การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ครบถ้วน รวมถึงหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการร้องเรียนและการชดเชยที่เกี่ยวข้อง รู้ขั้นตอน วิธีการ ช่องทาง และหลักเกณฑ์ในการร้องเรียนบริการทางการเงิน ไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ และรู้วิธีการเก็บหลักฐาน เช่น ใบบันทึกรายการ ข้อตกลงหรือสัญญาการใช้บริการ และข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องของสถาบันการเงินเพื่อประกอบการร้องเรียน สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้บริการทางการเงินก่อนตัดสินใจใช้บริการ และสามารถร้องเรียนไปยังสถาบันการเงิน หรือหน่วยงานกำกับดูแล หากได้รับบริการทางการเงินที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นธรรม และมีแรงจูงใจที่จะขอข้อมูลจากผู้ให้บริการทางการเงินหรือผู้ให้คำปรึกษา ที่มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ให้บริการทางการเงิน

4.3 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ในการใช้บริการทางการเงิน โดยจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน เช่น การแจ้งให้กับผู้บริการ การขอเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของสัญญาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

สมรรถนะนี้ช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงินได้มากที่สุด โดยจะต้องสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงิน ความพึงพอใจและคุณภาพของการให้บริการ และความคุ้มค่าหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการทางการเงิน หลังจากการประเมินแล้ว สามารถตัดสินใจเปลี่ยนไปใช้

ผู้ให้บริการทางการเงินที่ดีกว่าได้ นอกจากนี้ควรสามารถต่อรองเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน และเรียกร้องค่าเสียหายตามสมควรได้

4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)

สมรรถนะนี้ช่วยให้ทราบว่ารู้ว่ายูหน่วยงานใดกำกับดูแลเกี่ยวกับเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล เข้าใจว่าผู้ให้บริการทางการเงินเก็บข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่ออะไร เช่น เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม เป็นข้อมูลในการติดตามพฤติกรรมระหว่างที่ใช้บริการ พิจารณาการให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้ให้บริการทางการเงิน มีความมั่นใจที่จะยกเลิกการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้ให้บริการทางการเงินเมื่อมีความจำเป็น

4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างปลอดภัยและตระหนักถึงความเสี่ยงจากมิจฉาชีพ สามารถลดความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมทางการเงินด้วยตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล ทราบถึงภัยทางการเงินที่เกิดบ่อย เช่น แชร่ลูกโซ่ สามารถแยกแยะผู้ที่เข้ามาติดต่อว่าเป็นมิจฉาชีพ และสามารถหลีกเลี่ยงภัยทางการเงินเหล่านี้ได้ สามารถขอคำปรึกษาเมื่อตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องได้ ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินอยู่เสมอ

4.7 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของพลเมืองไทย สมรรถนะทางด้านภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐจะช่วยให้สามารถเข้าใจการใช้สิทธิลดหย่อนในการเสียภาษี ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์การเงินและรายได้ที่ได้รับเมื่อเกษียณอายุ ดังนั้นการวางแผนเรื่องภาษีจึงเป็นส่วนที่สำคัญของการวางแผนทางการเงินระยะยาว เพื่อลดภาระภาษีที่ไม่จำเป็นทั้งก่อนและหลังการเกษียณภาษีอายุ

4.8 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

ปัจจัยภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เร็วมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การแพร่กระจายของโรคระบาด และผลกระทบสืบเนื่องที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ดังนั้นจึงต้องเข้าใจปัจจัยภายนอกและผลกระทบสืบเนื่องต่อการวางแผนทางการเงิน และสามารถปรับเปลี่ยนแผนทางการเงินตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้

4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยเข้าใจอิทธิพลของสื่อและโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงิน เช่น การใช้จ่ายการลงทุน การออม สามารถพิจารณาข้อมูลและข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบและสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างถูกต้อง เช่น ปฏิเสธการซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น แม้ว่าจะมีการเชิญชวนหรือมีโฆษณาเกี่ยวกับสินค้า

V. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับทักษะในเรื่องของเงิน เพื่อให้มีความสำคัญกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับเงินในรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่ใช้ในการเลือกซื้อสินค้าออนไลน์ การเข้าใจถึงสิทธิของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าออนไลน์ และการใช้ช่องทางการชำระเงินรูปแบบต่าง ๆ

1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการสำรองเอกสารและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันการสูญหาย เนื่องจากอาจมีความจำเป็นต้องใช้เอกสารเหล่านี้ในอนาคต และควรทราบถึงผลทางกฎหมายของลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการลงทุนและการใช้คริปโตเคอร์เรนซีอย่างปลอดภัยและมีการติดตามราคาสินทรัพย์ประเภทนี้ที่ถือครองอยู่เสมอ โดยควรจะมีการติดตามการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ

2.2 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการขอสินเชื่อออนไลน์ และการรับรู้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risk)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงประกันภัยทางดิจิทัล และพฤติกรรมที่อาจส่งผลต่อการคุ้มครองของประกันภัย

4. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงเครื่องมือทางการเงินที่ประยุกต์ใช้ดิจิทัล และการพิจารณาใช้คำปรึกษาจากที่ปรึกษาที่เป็นมนุษย์และเครื่องมือดิจิทัล

4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงทางการเงินจากการใช้งานระบบดิจิทัล และเข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลโดยจะให้ความสำคัญกับภัยที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมออนไลน์ และแนวทางการป้องกันภัยดังกล่าว ตลอดจนแนวทางปฏิบัติเมื่อตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงินออนไลน์

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (1.1 Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

สมรรถนะนี้จะเกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลเกี่ยวกับการเงินที่ต้องการโดยจะต้องสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ค้นหาได้ ตระหนักว่าความเป็นกลางและความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ค้นหาได้ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน ควรทราบว่าผลลัพธ์ของการค้นหาจากหลายปัจจัยรวมถึงการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ถ้าหากผลลัพธ์ของการค้นหาไม่ตรงกับความต้องการ สามารถปรับแต่งการค้นหาข้อมูลได้ ควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในการใช้เครื่องมือในการค้นหาด้วยเนื่องจากมีการเก็บข้อมูลในการค้นหาจากผู้ใช้ได้ เข้าใจถึงบทบาทของการใช้ AI ในการค้นหา ซึ่งอธิบายการทำงานได้ยาก และมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการค้นหา และควรคำนึงถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการด้วย

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ได้รับบนอินเทอร์เน็ตโดยเริ่มจากการเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ ควรสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและข้อมูลไหนข้อมูลโฆษณาหรือข้อมูลที่ต้องการชี้ชวนให้เข้าไปดู ควรตระหนักถึงความไม่เป็นกลางของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล สามารถพิจารณาได้ว่ากระแสในโลกโซเชียลมีเดียมีที่มาที่สมเหตุสมผล

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

สมรรถนะนี้จะเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถใช้บริการทางการเงินดิจิทัล โดยจะเริ่มการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดาได้ยาก การใช้งานการตรวจสอบยืนยันตัวตน 2 ชั้น และการติดตั้งระบบและซอฟต์แวร์สำหรับการป้องกัน ควรมีการใช้แอปพลิเคชันเวอร์ชันล่าสุดเสมอ และไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยของอุปกรณ์เช่น ทิ้งอุปกรณ์การใช้งานในที่สาธารณะ หรือใช้เครือข่าย Wi-fi สาธารณะใน

การทำธุรกรรมทางการเงินหรือธนาคารออนไลน์ นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงข้อดีและความเสี่ยงของการใช้ข้อมูลทางชีวภาพเช่น ลายนิ้วมือ หน้า ในการระบุตัวตน

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นสมรรถนะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรทราบถึงการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัยด้วยการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ทราบเกี่ยวกับนโยบายความเป็นส่วนตัวที่ดีและการประมวลผลข้อมูลส่วนตัวที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่น สามารถระบุอีเมลที่น่าสงสัยที่ขอให้ส่งข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว สามารถดำเนินการตามมาตรการสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงินและใช้บริการของภาครัฐทางออนไลน์ที่ปลอดภัย และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงในการอนุญาตให้บุคคลที่ 3 ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค ((Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับการทราบถึงทราบถึงฟังก์ชันหลักในการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้ งาน เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ สามารถทราบเกี่ยวกับสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตได้ สามารถค้นหาข้อมูลและทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับอุปกรณ์ รู้ว่าสามารถยกระดับความสามารถของอุปกรณ์ได้ และสนใจในการทำงานของเทคโนโลยีดิจิทัล

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างการซื้อของออนไลน์จากบริษัทกับจากบุคคลธรรมดา ควรเปิดกว้างสำหรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น การใช้ AI เทคโนโลยี 3D Printing การใช้เทคโนโลยีหรือเทคนิคที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาและบริการดิจิทัลได้ง่ายขึ้น การทำธุรกรรม (รวมถึงธุรกรรมทางการเงิน) ทางออนไลน์ การใช้เครื่องมือสำหรับการแปลภาษา ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำธุรกิจในอนาคต

VI. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

ทักษะในกลุ่มนี้จะเกี่ยวกับการตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรและพลังงานในภาคการเงินต่อด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน ตลอดจนทั้งห่วงโซ่มูลค่าของการผลิตสินค้าและการให้บริการ

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

เป็นทักษะที่ให้ความสำคัญการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น เงินฝาก สินเชื่อ การเลือกลงทุนและการกระจายความเสี่ยงที่คำนึงถึงความยั่งยืน ส่งเสริมการบริหารการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน และการสร้างความตระหนักในนักลงทุนเห็นความสำคัญของการลงทุนที่ส่งเสริมความยั่งยืน

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนที่มีปัจจัยเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเข้าใจผลกระทบของความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงทางการเงินรวมถึงผลตอบแทนของการลงทุน สามารถระบุปัจจัยเสี่ยงและสามารถใช้เครื่องมือประกันภัยในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดสภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

เป็นทักษะที่ทำให้เข้าใจภาพรวมของการเงินและการลงทุนที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องคำนึงความยั่งยืน เช่น การให้คำปรึกษาทางการเงิน การศึกษาและการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือการสนับสนุนการพัฒนาความยั่งยืน (การติดตาม และการใช้มาตรฐานด้านความยั่งยืน) สามารถเข้าใจผลกระทบของปัจจัยภายนอกต่อความยั่งยืนที่สามารถส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินในระยะยาว

VII. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มอุดมศึกษา

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK16 เข้าใจภาวะเงินเฟ้อและรู้วิธีจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ FK474 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงิน	FA11 ยอมรับว่าคนเราให้ความสำคัญต่อเงินต่างกัน และเงินเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FB4 สามารถหาวิธีจัดการกับผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อที่มีต่อเงินของตนเองได้ FB306 สามารถใช้จ่าย e-wallet อย่างชาญฉลาด
1.2 รายได้ (Income)	FK29 เข้าใจว่าสินทรัพย์หรือการลงทุนสามารถเป็นแหล่งรายได้ได้อย่างไร FK30 รู้ว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างอาจถูกหักค่าใช้จ่าย เช่น ค่าภาษี ประกันสังคม จึงทำให้เงินที่ได้รับน้อยกว่าอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้าง และรู้ว่ารายจ่ายบางประเภทที่ถูกหักนั้นเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	FA14 มีแรงจูงใจในการหางานที่มีรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต FA16 มีความมั่นใจที่จะพูดคุยเรื่องที่มาของรายได้เมื่อมีความจำเป็น เช่น มั่นใจในการสอบถามเรื่องรายได้เมื่อสมัครงาน	FB14 สามารถประเมินความต้องการรายได้ในปัจจุบันและหาวิธีที่จะมีรายได้เพียงพอกับความต้องการเหล่านี้ FB15 สามารถหาช่องทางเพิ่มรายได้ผ่านกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ได้ FB18 สามารถเลือกใช้ข้อมูลรายได้เพื่อตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อต้องการทราบความสามารถในการชำระหนี้ให้พิจารณาจาก “จำนวนเงินเดือนหรือค่าจ้างหลังหักค่าใช้จ่าย” แต่หากต้องการเปรียบเทียบเงินเดือนหรือค่าจ้าง ควรพิจารณาจาก

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			“จำนวนเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่าย”
1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK46 รู้วิธีวิเคราะห์และพิจารณาถึงโอกาสและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ FK52 รู้ว่าเมื่อไหร่เหมาะสมที่จะใช้บัตรเครดิต FK53 รู้ว่าบางร้านค้าอาจคิดค่าธรรมเนียมในการชำระค่าสินค้าด้วยบัตรเครดิต FK54 รู้ว่าการชำระเงินบางรูปแบบ หากจ่ายล่าช้า ไม่เต็มจำนวน จะนับว่าเป็นสินเชื่อประเภทหนึ่งที่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม เช่น ชำระด้วยบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later) FK60 เข้าใจว่าเมื่อเรานำเงินไปซื้อสิ่งหนึ่ง ก็จะเสียโอกาสในการนำเงินนั้นไปใช้จ่ายกับสิ่งอื่น (ต้นทุนค่าเสียโอกาส - Opportunity Cost) FK63 รู้เรื่องกฎหมายฟอกเงินพื้นฐานที่เกี่ยวกับการใช้เงินสดและการชำระเงิน		FB26 หาข้อมูลและพิจารณาเปรียบเทียบการใช้งาน ราคา และความคุ้มค่าก่อนตัดสินใจซื้อ FB39 ไตร่ตรองก่อนซื้อสินค้าที่มีมูลค่าสูง โดยเฉพาะการซื้อที่ก่อให้เกิดภาระการจ่ายในระยะยาว (ซื้อด้วยเงินผ่อน)
1.5 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK76 รู้ถึงความสำคัญของการเก็บรักษาเอกสารทางการเงิน และควรเก็บรักษาไว้อย่างดี เพื่อใช้เป็นหลักฐานหรืออ้างอิงในอนาคต	FA35 มีความมั่นใจที่จะสอบถามและขอคำแนะนำก่อนลงนามในสัญญา ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline	FB44 สามารถอ่าน ทำความเข้าใจ นัยสำคัญทางกฎหมายและทางการเงิน พร้อมทั้งตรวจสอบความหมายของสัญญาก่อนตัดสินใจลงนามในเอกสารหรือสัญญา

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK81 เข้าใจรายการในสมุดบัญชีเงินฝาก ใบเรียกเก็บเงิน ใบเสร็จรับเงิน หรือเอกสารทางการเงินอื่น ๆ เช่น ใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิต หรือบัตรกดเงินสด	FA36 มีแรงจูงใจในการอ่านและทำความเข้าใจเอกสารหรือสัญญาทางการเงินก่อนลงนามเพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และควรทักท้วงเมื่อพบข้อผิดพลาด	FB48 สามารถกรอกแบบฟอร์มทางการเงินอย่างระมัดระวัง ถูกต้อง และครบถ้วน

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)		FA39 มีแรงจูงใจในการเลือกใช้จ่ายอย่างเหมาะสมเพื่อความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี FA41 มีแรงจูงใจที่จะดูแลและปรับเปลี่ยนการจัดสรรเงินของตนเอง หากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป FA42 เชื่อว่าการวางแผนทางการเงินที่ดีช่วยตอบสนองความต้องการในแต่ละช่วงชีวิตได้ FA44 ตระหนักว่าการวางแผนการเงินอย่างรอบคอบ จะทำให้บรรลุเป้าหมายการทำงานและเป้าหมายอื่น ๆ ในชีวิตด้วย FA48 มีแรงจูงใจที่จะวางแผนการเงินให้ไกลกว่าแค่ความต้องการในวันนี้	FB60 สามารถจัดสรรเงินให้เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)		FA56 ยอมรับว่าควรมีความรับผิดชอบในการจัดการการเงินส่วนบุคคลและการเงินในครัวเรือน FA61 มีความมั่นใจที่จะพูดคุยเรื่องการวางแผนและการจัดการเงินกับบุคคลที่ไว้ใจได้อย่างสบายใจ FA182 เชื่อมั่นในการวางแผนใช้จ่ายและปฏิบัติตามแผน	FB78 สามารถให้เหตุผลได้ว่าสถานการณ์ใดควรใช้สินเชื่อ และสถานการณ์ใดควรใช้เงินออม FB81 สามารถประเมินการตัดสินใจทางการเงินในอดีตของตนเอง และพิจารณาว่าควรทำพฤติกรรมเช่นเดิมต่อไปในอนาคตหรือไม่ FB84 ตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา FB293 สามารถใช้จ่าย การซื้อสินทรัพย์ตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง FB303 มีการจัดบันทึกรายรับ-จ่าย/บัญชี
2.3 การออม (Saving)	FK132 รู้ว่าถ้าสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ผู้ฝากในสถาบันการเงินดังกล่าว จะได้รับเงินฝาก (ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย) คืนจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก โดยปัจจุบันจะได้รับวงเงินคุ้มครอง 1 ล้านบาทต่อรายผู้ฝากต่อสถาบันการเงิน 1 แห่ง (ไม่ใช่ต่อ 1 บัญชี)		FB102 พิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจากการฝากเงิน FB109 สามารถระบุเป้าหมายการออมที่เฉพาะเจาะจง และกำหนดระยะเวลา รวมถึงแนวทางในการบรรลุเป้าหมายนั้น

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.4 การลงทุน (Investing)	FK151 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน FK152 รู้ว่าการลงทุนแต่ละประเภทมีสภาพคล่องที่ต่างกัน FK153 รู้ว่าปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือความไม่แน่นอนทางการเงินเป็นความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการลงทุน FK154 รู้ว่ามูลค่าของสินทรัพย์ลงทุน อาจเพิ่มหรือลดได้ FK155 เข้าใจว่าราคาซื้อ-ขายหุ้นหรือกองทุนสามารถเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา FK156 เข้าใจความแตกต่างระหว่างกำไร/ขาดทุนที่เกิดขึ้นจริง (Realised) และกำไร/ขาดทุนที่ยังไม่รับรู้ (Unrealised) FK157 เข้าใจแนวคิดการลงทุนขั้นพื้นฐาน เช่น วัตถุประสงค์การลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาการลงทุน มูลค่าเงินตามเวลา FK162 รู้ว่าการตัดสินใจลงทุนทั้งที่มีข้อมูลไม่เพียงพออาจทำให้มีความเสี่ยงมากกว่าการลงทุนที่มีข้อมูลครบถ้วน	FA77 มีความมั่นใจว่าเป้าหมายบางอย่างสามารถสำเร็จได้ด้วยการลงทุน FA78 มีแรงจูงใจที่จะศึกษาหาข้อมูลก่อนลงทุน และจะไม่ลงทุนหากไม่เข้าใจผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินนั้น FA79 มีความมั่นใจที่จะลงทุนโดยไม่กลัวตกกระแส (Fear of Missing Out หรือ FOMO) เช่น กลัวตกข่าว กลัวตกกระแส กลัวลงทุนไม่ทัน FA80 เต็มใจที่จะให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้ประเมินความเหมาะสมในการลงทุน FA81 มีความมั่นใจและมีแรงจูงใจที่จะตั้งคำถามหรือสงสัยในผลิตภัณฑ์การลงทุนที่ดูดีเกินจริง FA82 ติดตามเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการด้านการลงทุนใหม่ ๆ	FB112 ศึกษาข้อมูลก่อนลงทุน FB113 สามารถค้นหาข้อมูลการลงทุนที่น่าเชื่อถือ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ FB114 ตัดสินใจลงทุนอย่างรอบคอบโดยไม่ใช้อารมณ์ และอคติ FB295 สามารถลงทุนตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK163 รู้ว่าลักษณะเฉพาะของแต่ละคน เช่น อารมณ์ อคติทางความคิด มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน FK164 รู้ความเสี่ยงที่เกิดจากการตัดสินใจลงทุนตามกระแสสังคม FK165 รู้จักคริปโทเคอร์เรนซี และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีเข้าถึงและการแลกเปลี่ยน FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK477 มีความรู้เกี่ยวกับดอกเบี้ย ภาษีจากการลงทุน		
2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK184 รู้ประโยชน์ของการสร้างความมั่งคั่ง และวิธีที่จะสร้างความมั่งคั่งส่วนบุคคล ครีวเรือน และสังคม FK185 เข้าใจว่าการวางแผนระยะยาวอาจต้องใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่แตกต่างจากการวางแผนระยะสั้นหรือการออมเพื่อฉุกเฉิน		FB135 สามารถประเมินข้อดีและข้อเสียของผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาวได้ FB292 จัดการปัญหาที่ส่งผลกระทบทางการเงิน FB304 มีการจัดการสินทรัพย์ / การวางแผนซื้อสินทรัพย์
2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK200 รู้แหล่งเงินกู้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง FK203 รู้ข้อมูลที่จำเป็นในการจดบันทึกภาระหนี้ และอัตราส่วนหนี้ที่เหมาะสม	FA99 มีทัศนคติที่จะหลีกเลี่ยงการกู้ยืมหากไม่สามารถจ่ายเงินได้ FA100 มีทัศนคติที่จะเป็นหนี้เท่าที่จำเป็น และมั่นใจที่จะปฏิเสธเงินกู้ที่ไม่ต้องการ	FB149 สามารถอธิบายและคำนวณดอกเบี้ยที่ธนาคาร และสถาบันการเงินอื่น ๆ เรียกเก็บ FB151 หลีกเลี่ยงการเป็นหนี้จากสินเชื่อที่เข้าถึงง่าย มีดอกเบี้ยสูง เช่น สินเชื่อออนไลน์เพราะอาจทำให้มีหนี้สูงเกินไป

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK206 รู้ว่ามีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การอนุมัติสินเชื่อ วงเงินกู้ และต้นทุนใน ของสินเชื่อ เช่น ฐานะการเงิน อาชีพ แหล่งรายได้ ประวัติการชำระหนี้ FK208 เข้าใจว่าต้นทุนของสินเชื่อ ไม่ได้ มีแค่ดอกเบี้ย เช่น ค่าธรรมเนียม FK210 รู้วิธีการเตรียมตัวก่อนตัดสินใจ ก่อหนี้ FK211 รู้ว่าภาระหนี้จะทำให้ในอนาคตมี เงินคงเหลือต่อเดือนลดลง และอาจทำให้ ขาดสภาพคล่อง จนไม่มีเงินชำระหนี้ FK212 เข้าใจว่าระยะเวลาชำระคืนมี ความสำคัญต่อการบริหารจัดการเงิน เช่น ถ้าต้องผ่อนชำระ 6 เดือน ต้องจัดสรร เงินสำหรับชำระหนี้ทั้ง 6 เดือน FK214 รู้ถึงความเสี่ยงของการใช้สินเชื่อ ผิดวัตถุประสงค์ รวมถึงการกู้ยืมเพื่อปิด หนี้เดิม FK215 เข้าใจอัตราดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้อง กับการกู้ยืม เช่น อัตราดอกเบี้ยคงที่ อัตรา ดอกเบี้ยลอยตัว อัตราเงินเฟ้อ FK217 รู้ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ เกี่ยวข้องของสินเชื่อต่าง ๆ เพื่อ เปรียบเทียบก่อนตัดสินใจก่อหนี้	FA101 มีแรงจูงใจที่จะขอคำปรึกษาจาก บุคคลที่ไว้ใจก่อนตัดสินใจก่อหนี้ FA102 มีแรงจูงใจที่จะประเมินผล กระทบของการเป็นหนี้ก่อนตัดสินใจก่อ หนี้ FA103 มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจอย่าง รอบคอบในการก่อหนี้ FA104 มีแรงจูงใจที่จะหาช่องทางอื่น ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ เช่น ใช้เงินเก็บ ยืม เงินจากครอบครัว FA109 มีความมั่นใจหากจำเป็นต้องค้า ประกันให้ผู้อื่น หรือขอให้ผู้อื่นมาค้า ประกันให้	FB153 ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ เช่น ค่างวดที่ต้องจ่าย ต่อเดือน ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายทั้งหมด FB164 ชำระหนี้คืนเต็มจำนวนก่อน สิ้นสุดระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย แต่หาก ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดจะเสีย ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม FB165 พิจารณาถึงผลกระทบ หน้าที่ และความรับผิดชอบ หากต้องเป็นผู้ค้า ประกัน FB167 ประเมินความเสี่ยง และ ประโยชน์ ที่อาจจะเกิดจากการขอ สินเชื่อจากสถาบันการเงินรายใดราย หนึ่ง FB168 คำนวณราคาสินค้ารวมกับ ดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย ก่อนตัดสินใจใช้ สินเชื่อซื้อสินค้า

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK220 รู้ว่าต้องจ่ายค่าธรรมเนียมหากชำระหนี้ไม่เต็มจำนวนหรือล่าช้า FK223 รู้วิธีการสร้างประวัติการชำระหนี้ที่ดี โดยการชำระหนี้ตามกำหนด ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการขอสินเชื่อในอนาคต FK229 เข้าใจเงื่อนไขและข้อกำหนดของ บัตรเครดิต FK230 รู้จักระยะปลอดดอกเบี้ยของบัตร เครดิต และรู้ว่าหากไม่สามารถชำระหนี้ได้ ตามกำหนดจะเสียดอกเบี้ยและ ค่าธรรมเนียม FK231 รู้วิธีคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ รวมถึงการคำนวณดอกเบี้ยบัตรเครดิต FK233 รู้ว่าสินเชื่อบางประเภทต้องมี หลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน FK234 เข้าใจหน้าที่และความ รับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน หากผู้กู้ไม่ ชำระหนี้ FK235 รู้ว่าการขอสินเชื่ออาจต้องใช้ หลักประกัน และรู้ผลที่จะตามมาของการ ไม่ชำระหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน FK236 เข้าใจความเสี่ยง และประโยชน์ ของการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน หลายแห่ง FK237 รู้ว่ามีความเสี่ยงที่จะถูกยึดบ้าน ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน ถ้าชำระ สินเชื่อบ้านไม่ไหว		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK239 เข้าใจว่า "ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later หรือ BNPL)" เป็นรูปแบบหนึ่งของการกู้เงิน และอาจต้องเสียดอกเบี้ย FK240 รู้ว่าสินเชื่อบนออนไลน์อาจจูงใจให้กู้ยืมหรือซื้อสินค้าด้วยเงินผ่อนโดยไม่ได้วางแผนหรือไตร่ตรองไว้ก่อน FK241 รู้ว่าผู้ขายสินค้าบางรายอาจเสนอสินเชื่อพร้อมการลดแลกแจกแถมเพื่อจูงใจผู้ซื้อให้ใช้จ่ายมากกว่าที่วางแผนไว้		
2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)	FK242 เข้าใจถึงภาระของการเป็นหนี้ และรู้ว่าหนี้มีหน้าที่ที่จะต้องบริหารหนี้ FK243 รู้ว่าหนี้ไม่ได้เกิดจากการขอสินเชื่ออย่างเดียว แต่อาจเกิดจากการชำระเงินตามใบเรียกเก็บด้วย เช่น หนี้ที่เกิดจากการค้างชำระค่าน้ำ ค่าไฟ FK244 เข้าใจว่าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมหากชำระหนี้ไม่ตรงเวลา เช่น ค่าธรรมเนียมการชำระเงินล่าช้า FK245 เข้าใจความสำคัญของการเป็นหนี้ในปัจจุบันว่าส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคตอย่างไร FK246 เข้าใจความสำคัญของการจัดการสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้	FA110 มีความรับผิดชอบที่จะชำระหนี้และบริหารจัดการหนี้ FA111 มีแรงจูงใจที่จะบริหารจัดการหนี้ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาหนี้ FA112 มีความมั่นใจที่จะบริหารจัดการหนี้	FB169 หลีกเลี่ยงการชำระล่าช้าแม้สถานการณ์ทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไป FB170 บริหารจัดการหนี้ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาหนี้ FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK247 รู้ถึงผลกระทบจากการไม่ชำระค่างวด เช่น อาจถูกยึดหลักประกัน รวมถึงรู้เรื่องขั้นตอนในการทวงหนี้ (debt recovery process) FK249 เข้าใจสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการจัดการหนี้ของตนเอง FK250 รู้วิธีการบริหารจัดการหนี้ที่ดี เช่น เร่งจัดการหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน เพิ่มจำนวนเงินผ่อนต่อเดือน		

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า (Changing Value)	FK257 รู้ว่ามูลค่าสินทรัพย์อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อเวลาผ่านไป		
3.2 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK259 รู้ว่าการจ่ายช้า หรือการไม่จ่ายบิลหรือสินเชื่อ จะส่งผลกระทบด้านลบทางการเงิน FK260 เข้าใจบทบาท ความเสี่ยง และความรับผิดชอบต่อที่เกิดจากการเป็นผู้ค้าประกันในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ FK267 เข้าใจว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่แตกต่างกัน ย่อมมีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน จึงต้องให้ความสำคัญในการประเมินความเสี่ยง		FB179 สามารถประยุกต์ความรู้และข้อมูลที่มีอยู่เพื่อประเมินความเสี่ยงของเหตุการณ์ที่จะมีผลต่อการเงินของตนเอง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK269 รู้ว่าต้องประเมินความเสี่ยงก่อนตัดสินใจทางการเงิน เช่น การกู้ยืมทางการศึกษา การลงทุน การซื้อสินทรัพย์ FK271 รู้ว่ามีวิธีที่ช่วยบรรเทาความเสี่ยงทางการเงินบางอย่างได้ เช่น ซื้อประกันภัย กระจายการลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย FK273 ตระหนักถึงความเสี่ยงเมื่อไม่มีรายได้เป็นของตนเอง (พึ่งพาผู้อื่น)		
3.3 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK279 มีความรู้ขั้นพื้นฐานว่าผลิตภัณฑ์การออมและประกันภัยสามารถช่วยบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างไร FK280 เข้าใจวัตถุประสงค์พื้นฐานของประกัน เข้าใจว่าทำไมจึงต้องซื้อประกันภัย FK283 รู้ความคุ้มครองเบื้องต้นของการประกันภัยบางประเภท เช่น ประกันภัยรถยนต์ให้ความคุ้มครองกรณีเกิดอุบัติเหตุและสูญหาย FK286 รู้ว่าความเสี่ยงบางประเภทสามารถป้องกันหรือบรรเทาได้โดยไม่ต้องทำประกันภัย เช่น ออกกำลังกายและกินอาหารที่มีประโยชน์ที่ลดความเสี่ยงการเจ็บป่วย FK289 รู้ว่าเมื่อใดที่ประกันภัยเป็นการผูกพันทางกฎหมาย เช่น กฎหมายกำหนดให้รถทุกคันต้องทำ พ.ร.บ. รถยนต์	FA123 มีทัศนคติที่จะป้องกันหรือบรรเทาความเสี่ยงโดยการออมเงินเพื่อฉุกเฉิน หรือการทำประกันภัย FA124 มีแรงจูงใจให้หาวิธีการบรรเทาความเสี่ยงตามความจำเป็น	FB183 สามารถอธิบายวัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์ทางการเงินบางอย่างได้ เช่น ประกันภัยถูกออกแบบไว้เพื่อป้องกันความเสี่ยง FB186 ตัดสินใจอย่างรอบคอบเกี่ยวกับการประกันเมื่อซื้อสินค้าและบริการ หรือเมื่อวางแผนการเดินทาง FB188 จัดการความเสี่ยงโดยการออมเงินเพื่อฉุกเฉิน ทำประกันภัย และใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่น ๆ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.4 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK298 เข้าใจถึงความเสี่ยงและรายได้ที่จะได้รับเมื่อประกอบอาชีพอิสระซึ่งมีความเสี่ยงมากกว่าผู้มีรายได้ประจำ FK299 ตระหนักว่าผู้ประกอบการธุรกิจอาจประสบปัญหาการขาดเงินทุน และสามารถอธิบายถึงข้อดี-ข้อเสียของแหล่งเงินทุนแต่ละประเภทได้ FK300 เข้าใจความสัมพันธ์ของความเสี่ยงกับผลตอบแทนของการลงทุน โดยการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนสูง ก็มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินสูงเช่นกัน FK301 มีความเข้าใจว่าทำไมผลการดำเนินงานในอดีต ไม่สามารถการันตีผลการดำเนินงานในอนาคตได้ และรู้ว่าทำไมการเปลี่ยนแปลงของราคาในระยะสั้น ไม่สามารถสะท้อนแนวโน้มราคาในระยะยาวได้ FK302 รู้จักความแตกต่างของการฝากเงินในธนาคาร การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และการลงทุนในสินทรัพย์อื่น ๆ FK303 เข้าใจว่าการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน เป็นหนึ่งในวิธีการบรรเทาความเสี่ยง	FA127 ยอมรับผลที่ตามมาจากการตัดสินใจทางการเงินของตนเองทั้งในแง่บวกและแง่ลบ	FB198 หาคำแนะนำเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือก่อนการตัดสินใจทางการเงิน FB199 ระบุความเสี่ยงทางการเงินและผลตอบแทนที่อาจเกิดขึ้นในการตัดสินใจทางการเงิน FB200 เปรียบเทียบความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนแต่ละประเภท FB202 พิจารณาก่อนตัดสินใจใช้สินเชื่อกับรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (4. Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK306 รู้ประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการเงินกับคนที่น่าเชื่อถือและหลากหลาย	FA138 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และจดจำข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ เช่น วันครบกำหนดชำระค่าบริการต่าง ๆ	FB207 พุดคุยเรื่องเงินกับสมาชิกในครอบครัวและบุคคลที่ไว้วางใจได้อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา
	FK324 รู้ว่าแหล่งข้อมูลหรือที่ปรึกษาทางการเงิน อาจให้ข้อมูลที่ไม่เป็นกลาง	FA139 มีความมั่นใจที่จะหาข้อมูลหรือเลือกที่ปรึกษาทางการเงินเมื่อจำเป็น	FB212 สร้างนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องความรู้ทางการเงินเพื่อให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี
	FK326 รู้ว่ามีเครื่องมือให้คำปรึกษาทางการเงินแบบ Online	FA140 มีความมั่นใจที่จะพุดคุยเรื่องการเงินของตนเองกับผู้อื่น	FB213 ค้นหา เรียนรู้ และจดจำข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ เช่น วันครบกำหนดชำระค่าบริการต่าง ๆ
		FA141 มีความมั่นใจที่จะหาข้อสรุปจากคำแนะนำทางการเงินที่หลากหลาย	FB216 สามารถแก้ไขปัญหาทางการเงินได้โดยระบุมหาเหตุ หาวิธีแก้ ติดตามความคืบหน้า และทบทวนเพื่อปรับปรุง
		FA142 มีความมั่นใจที่จะประยุกต์ใช้ประสบการณ์ในอดีตในการตัดสินใจทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต	FB219 เรียนรู้ที่เลือกใช้ข้อมูลทางการเงินจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปใช้
		FA144 มีความมั่นใจที่จะหาข้อมูลทางการเงินและประเมินความถูกต้องของข้อมูลทางการเงินที่ได้รับ	
4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)	FK309 เข้าใจผลของการให้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนกับผู้ให้บริการทางการเงินซึ่งอาจทำให้ไม่ได้รับความคุ้มครอง เช่น การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ครบถ้วน	FA130 มีความตั้งใจเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการทางการเงินที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ	FB210 หาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้บริการทางการเงินก่อนตัดสินใจใช้บริการ เช่น ให้บริการไม่เหมาะสม ทำผิดข้อกำหนด

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK310 รู้จักระบบคุ้มครองเงินฝากของประเทศไทย และจำนวนเงินฝากสูงสุดที่ได้รับการคุ้มครอง FK311 รู้บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงิน รวมถึงหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการร้องเรียนและการชดเชยที่เกี่ยวข้อง FK314 รู้ขั้นตอน วิธีการ ช่องทาง และหลักเกณฑ์ในการร้องเรียนบริการทางการเงิน ไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ FK315 รู้วิธีการเก็บหลักฐาน เช่น ใบบันทึกรายการ ข้อตกลงหรือสัญญาการใช้บริการ และข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องของสถาบันการเงิน เพื่อประกอบการร้องเรียน	FA131 มั่นใจที่จะประเมินคุณภาพการให้บริการของผู้ให้บริการทางการเงินตามความเป็นจริง FA132 มีแรงจูงใจที่จะขอข้อมูลจากผู้ให้บริการทางการเงินหรือผู้ให้คำปรึกษาที่มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการทางการเงิน	FB211 ร้องเรียนไปยังสถาบันการเงินหรือหน่วยงานกำกับดูแล หากได้รับบริการทางการเงินที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นธรรม
4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK336 รู้สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามใบแจ้งหนี้ รวมถึงภาษีและค่าสาธารณูปโภค FK338 รู้สิทธิและหน้าที่ของผู้ค้าประกัน	FA150 มีความมั่นใจที่จะร้องเรียนกับสถาบันการเงินที่ใช้บริการ หรือหน่วยงานกำกับดูแล เมื่อได้รับบริการทางการเงินที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นธรรม	FB223 เก็บรักษาสัญญา รายการทำธุรกรรม หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเมื่อใช้บริการทางการเงิน FB225 ร้องเรียนกับสถาบันการเงินที่ใช้บริการเมื่อได้รับบริการไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นธรรม FB226 มีความรับผิดชอบในการชำระหนี้ให้ตรงเวลา FB228 พิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินก่อนการสมัครใช้บริการ เพื่อให้รู้ว่าเหมาะสมกับตนเองหรือไม่

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB229 คำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานนี้ของผู้ขอให้คำประกันก่อนตัดสินใจคำประกัน
4.4 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK345 รู้ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน เช่น ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม สิทธิประโยชน์ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย FK346 เข้าใจรายละเอียดของเอกสารข้อมูลสำคัญของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK349 รู้ว่าผู้ให้บริการทางการเงินมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลสำคัญของผลิตภัณฑ์ทางการเงินในเรื่องใดบ้าง และรู้ว่าหาข้อมูลเหล่านั้นจากที่ใด FK350 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือนจำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม	FA151 มีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินโดยศึกษาข้อมูลสำคัญของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FA152 มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจเลือกใช้บริการทางการเงิน รวมถึงผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินใหม่ ๆ FA159 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการเสนอขายจากผู้ให้บริการทางการเงินที่น่าสงสัยหรือไม่แน่ใจ เช่น ไม่แน่ใจว่าผู้ให้บริการนั้นได้รับอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลหรือไม่	FB236 ไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนก่อนเลือกใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินจากผู้ให้บริการที่ไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแล FB237 หาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินก่อนตัดสินใจเลือกใช้ และหาคำแนะนำเพิ่มเติม หากเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีความซับซ้อน FB238 สามารถสอบถาม ตีตรอง และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมกับตนเอง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผลิตภัณฑ์และคุณภาพของบริการ (ไม่ตัดสินใจด้วยอารมณ์หรือความรู้สึก) FB239 สามารถพิจารณาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ ว่ายังเหมาะสมกับสถานการณ์ของตนเองในช่วงเวลานั้นหรือไม่ และปรับเปลี่ยนหากจำเป็น

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับ บริษัททางการเงิน กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนและการเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับ บริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน		
4.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)	FK360 รู้ว่าหน่วยงานใดกำกับดูแลเกี่ยวกับเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล FK361 เข้าใจว่าผู้ให้บริการทางการเงินเก็บข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่ออะไร เช่น เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอขายผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม เป็นข้อมูลในการติดตามพฤติกรรมระหว่างที่ใช้บริการ	FA160 มีความมั่นใจที่จะยกเลิกการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้ให้บริการทางการเงินเมื่อมีความจำเป็น	FB242 พิจารณาการให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้ให้บริการทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.6 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)		FA168 มีความมั่นใจที่จะตรวจสอบและระบุว่าสถานการณ์ที่น่าสงสัยเป็นภัยทางการเงินหรือไม่ และดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อ FA165 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำที่ผิดพลาดที่เกิดจากการหลงเชื่อมีฉฉฉ FA166 มีความมั่นใจที่จะแจ้งเบาะแสหากพบเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นภัยทางการเงิน FA167 มีความมั่นใจที่จะดำเนินการเมื่อเกิดเหตุให้สงสัยว่าตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน เช่น อายัดบัญชี แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	FB248 สามารถแก้ปัญหาได้เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน
4.7 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK379 รู้ว่ารายได้ประเภทใดต้องเสียภาษี และรู้ว่าต้องเสียภาษีเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด FK380 รู้วิธีตรวจสอบจำนวนภาษีที่ต้องจ่าย		FB257 พิจารณาภาษีที่ต้องจ่ายเมื่อเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงิน
4.8 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่นภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อสูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่นที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินและความมั่งคั่งส่วนบุคคล FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทางการเงินของแต่ละบุคคลมีผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคม		FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	โดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ซื้อ		
4.9 สื่อและการโฆษณา (Advertising)		FA173 มีแรงจูงใจให้โรงเรียน เมื่อพบโฆษณาหลอกลวง	

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 เข้าใจว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 ตระหนักถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 เก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงินทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น
1.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ DFB4 สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการค้นหาออนไลน์ รวมถึงการแยกแยะได้ระหว่างการรายงานข้อเท็จจริงกับการแสดงความเห็น

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์		

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ Crypto-Assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กลุ่มนี้	FA179 มีแรงจูงใจในการติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	
2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-Peer Lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และความเสี่ยงต่าง ๆ		

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering)) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม		
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial safety nets and insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมตามความต้องการ (On Demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่ไหน จ่ายแค่นั้น (Usage-based Insurances) FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของเครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัลรวมถึงเครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robot		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)		FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มิจฉาชีพในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)

เนื้อหา 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย DFK3 รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้รายคน		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ DFB4 สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการค้นหาออนไลน์ รวมถึงการแยกแยะได้ระหว่างการรายงานข้อเท็จจริงกับการแสดงความเห็น

เนื้อหา 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์ DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรมการป้องกันตนเอง	DFB5 สามารถใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่านได้ DFB6 สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์และบริการความปลอดภัย DFB7 สามารถเปิดใช้งานการตรวจสอบแบบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication) ได้
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมทางออนไลน์หลังจากที่ได้ดำเนินการตามมาตรการความปลอดภัยและความปลอดภัยที่เหมาะสม	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยในการชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14 ทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยง	DFB10 สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้ (ธนาคาร, ซื้อมีด)

ทักษะการเงินที่ยั่งยืน

เนื้อหา 1. ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน	FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สถานะการผลิตผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมและประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ FB307 อ่านเงื่อนไขก่อนการซื้อสินค้า
1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	SFK1 ตระหนักว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้		SFB1 เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม SFB2 เลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain รวมถึงคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)	FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนาย่างยั่งยืนที่แตกต่างกัน (ด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและการกำกับดูแลกิจการ)		SFB5 เลือกและกระจายความเสี่ยงของการลงทุนโดยคำนึงถึงความยั่งยืน
2.2 การลงทุน (Investing)	FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่แตกต่างกัน (สิ่งแวดล้อมสังคมและการกำกับดูแลกิจการ) FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่แตกต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามการตั้งค่านด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและการกำกับดูแลกิจการ (การพัฒนาอย่างยั่งยืน) ของตนเองเช่นโดยหลีกเลี่ยงการลงทุนในบางภาคส่วนหรือ บริษัท (การถอนการลงทุน) หรือมีส่วนร่วมกับบริษัท บางแห่งเพื่อให้พวกเขาเปลี่ยนกิจกรรมของพวกเขา (การว่าจ้าง) SFK2 ทราบถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีผลต่อการตัดสินใจของบริษัทให้ปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน	SFA1 มีแรงจูงใจในการสร้างความตระหนักในหมู่นักลงทุนเกี่ยวกับทางเลือกการลงทุนที่ยั่งยืนและผลกระทบของการตัดสินใจลงทุนที่มีต่อความยั่งยืน	FB266 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของการถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วมหรือทั้งสองตามสถานการณ์และความชอบส่วนบุคคล
2.3 สินเชื่อ (Credit)			SFB4 เลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	SFK3 เข้าใจถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน SFK4 ระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK397 ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินในการถามลูกค้าเกี่ยวกับการตั้งค่าความยั่งยืนก่อนให้คำแนะนำ SFK7 เข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน SFK8 เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน	SFA2 แสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	
4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK400 สามารถกำหนดความต้องการความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และมีการควบคุม FK401 ตระหนักถึงการมีอยู่และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ	FA176 มีแรงจูงใจที่จะได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีที่ผู้ให้บริการทางการเงินกำหนดความยั่งยืนและรวมเข้ากับผลิตภัณฑ์และบริการบางอย่างที่นำเสนอ FA177 มีจุดมุ่งหมายเพื่อเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความต้องการความยั่งยืนของคน ๆ หนึ่ง	FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสี่ยงหรือความชอบ รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง) FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้ว อาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการดำเนินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป FK403 ตระหนักถึงการดำรงอยู่ของ Taxonomy สำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน	FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจความหมาย	FB272 ถือกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดย การตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี
4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 เข้าใจแนวคิดของ Greenwashing และการนำไปใช้ SFK9 เข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง		FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุนเมื่อตระหนักถึง Greenwashing
4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	SFK10 เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน SFK11 เข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล SFK12 เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล		



CMD F
Thailand Capital Market
Development Fund



31st July 2024